

**KRAJSKÁ
HYGIENICKÁ STANICE
MORAVSKOSLEZSKÉHO
KRAJE SE SÍDLEM
V OSTRAVĚ**

Z historie ochrany zdraví při práci v Moravskoslezském kraji

**Kolektiv pracovníků odboru hygieny práce
KHS MSK Ostrava**

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava tel: 595 138 111, fax: 595 138 109 www.khsova.cz, podatelna@khsova.cz

Jaké asi bylo v
těchto továrnách
pracovní prostředí ?

Ochrana zdraví při práci má v českých zemích bohatou a dlouholetou tradici

- Již v roce 1300 vydal král Václav II. zákon o zabezpečení zdraví horníků.
- V 16.století vyšel spis jáchymovského lékaře Georga Agricoly - Bauera „O věcech hornických“, který pojednával o nemocech horníků.
- Za tzv. „první republiky“ vznikla v roce 1932 na II. interní klinice Lékařské fakulty UK v Praze poradna pro choroby z povolání.
- V roce 1937 byl založen při tehdejší Baťově nemocnici ve Zlíně Ústav pro průmyslové zdravotnictví.

Počátky ochrany zdraví při práci v Moravskoslezském kraji

- Legislativní oporu získalo preventivní zdravotnictví, a tím i ochrana zdraví při práci, v zákoně č. 4/1952 Sb., o hygienické a protiepidemické péči.
- Prvním vedoucím odboru hygieny práce KHS Ostrava se v letech 1952 až 1961 stal Doc. MUDr. Petr Pachner, CSc.

Doc. MUDr. Petr Pachner, CSc.

- Se sestrou (1919)

- S manželkou (1943)

Pachnerovy dny hygieny práce

- Vzhledem k převážně průmyslovému charakteru severní Moravy je obor hygiena práce v našem regionu jedním z nejvýznamnějších.
- Potřeba výměny zkušeností a informací vedla již v sedmdesátých letech ke vzniku konference, na které hygienici práce z celého tehdejšího Československa prezentovali výsledky své odborné činnosti. První ročník se konal v roce 1976.
- Celostátně vysoce ceněná konference následně přijala do svého názvu jméno doc. Pachnera.

Pachnerovy dny hygieny práce

Prof. MUDr. Zdeněk Jirák, CSc.

- Odbor hygieny práce a pracovního lékařství KHS Ostrava vedl více než 30 let (1964 až 1997).

Prof. MUDr. Zdeněk Jirák, CSc.

Rok 1979

Tehdy doc. Jirák v akci

Šetření fyzické zdatnosti
(měření energetického výdeje)
u důlních záchranářů

Prof. MUDr. Zdeněk Jirák, CSc.

- Výsledky práce kolektivu pod vedením prof. Jiráka zcela zásadním způsobem ovlivnily ochranu zdraví horníků při práci.
- Staly se podkladem pro současný systém preventivního přeřazování horníků na základě individuálně sledované kumulativní dávky respirabilní frakce prachu.
- Po dosažení celoživotně přípustné kumulativní dávky prachu, která je v praxi vyjádřena počtem odpracovaných důlních směn, jsou horníci přeřazováni mimo riziko fibrogenního prachu.
- Podařilo se významně snížit negativní dopady práce v důlních podmínkách na zdravotní stav horníků.

Kontrolní činnost je rozmanitá

Strojírenství

Kontrolní činnost je rozmanitá

Lehký průmysl

Kontrolní činnost je rozmanitá

Hornictví

Kontrolní činnost je rozmanitá

Chemický průmysl, koksovny

Součástí činnosti hygieny práce bývalo i řešení havarijních situací

nebo také

Plán činnosti na rok 1979

- duben - účast na provozních schůzích s diskuzí k pol. aktualitě. Společná účast na koncertu pro BSP „Hrajeme na přání“.
- květen - úprava vývěsné skřínky - seznámení s činností BSP. Účast na prvomájových oslavách.
- červen - k MRD a MDD zorganizujeme výlet do přírody se sportovním programem.
- červenec - splníme závazek ve sběru starého papíru.
- srpen - kontrola plnění závazků na úseku pracovní činnosti.
- září - zahájení školy socialistické práce
- říjen - brigáda - 30 hod. při výsadbě lesních stromků. Kontrola závazků - otázky rizik. pracoviště se superfluidem.
- listopad - účast na provozních schůzích. Účast na oslavách VŘSR.
- prosinec - kontrola plnění závazků na úseku pracovní činnosti. kontrola z úseku kult. činnosti a pol. výhově.

Státní zdravotní dozor v hygieně práce

- Hygiena práce řeší komplexně problematiku hygienických podmínek na pracovištích, včetně hodnocení míry rizika vlivu práce a pracovních podmínek na zdravotní stav pracovníků (kategorizace prací).
- Významnou oblastí činnosti je šetření podmínek výkonu práce prováděné v souvislosti s procesem přiznávání nemocí z povolání.

Státní zdravotní dozor v hygieně práce

- Například v loňském roce bylo provedeno celkem 2958 kontrol. Více než 2/3 kontrol bylo zaměřeno na provozovny s výskytem rizikových prací. V provozovnách, kde se opakovaně vyskytují nemoci z povolání bylo provedeno 409 kontrol. Dále byly kontrolovány montážní práce s výskytem lokální svalové zátěže horních končetin (262 kontroly) a práce s ručními vibrujícími nástroji (459 kontrol). Další kontroly byly provedeny ve vztahu k regionální problematice (doly, koksovny).

Státní zdravotní dozor v hygieně práce

- V počtu zaměstnanců pracujících v riziku je Moravskoslezský kraj na 1. místě v rámci ČR. V roce 2011 dosáhl hodnoty 89 345, což činí asi 20 % republikového počtu. Počet žen v riziku dosáhl hodnoty 19 362, což představuje asi 15 % podíl v rámci ČR.
- V roce 2011 bylo též provedeno celkem 428 šetření podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení nemoci z povolání
- Kontrolováno bylo i zajištění závodní lékařské preventivní péče (1 251 kontrol).

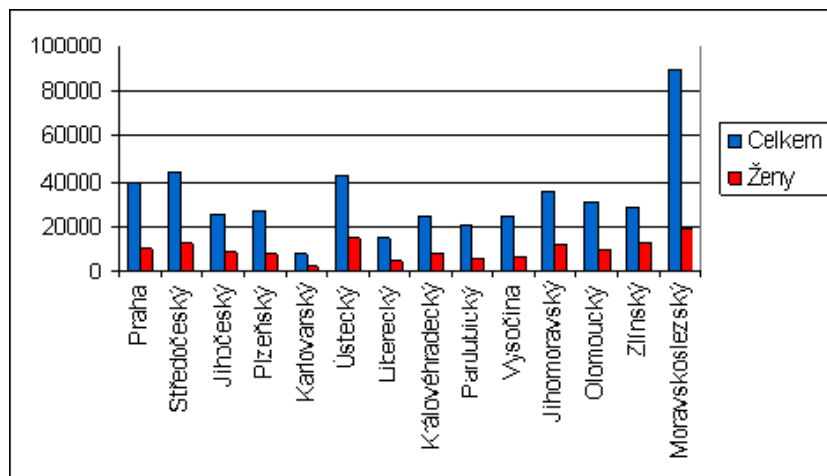
Kontrolní zjištění bývají někdy tristní

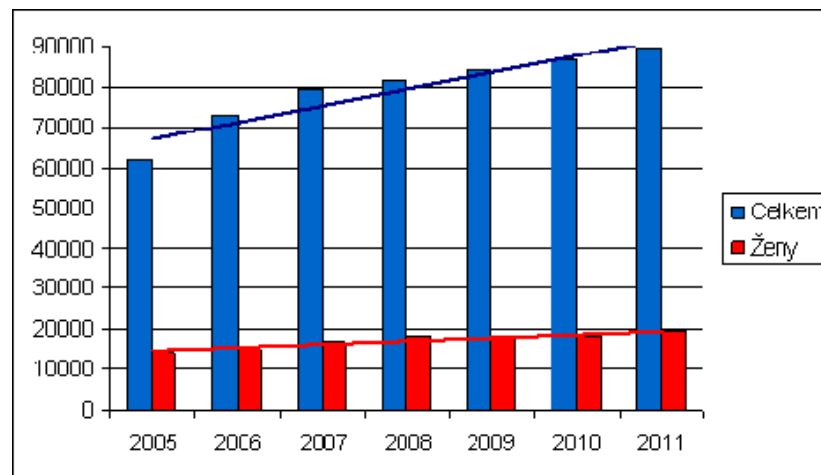
A na závěr trochu statistiky - zaměstnanci v riziku

Počty zaměstnanců v riziku práce
dle krajů v roce 2011

Vývoj počtu zaměstnanců v riziku práce
v MS kraji v letech 2005 až 2011

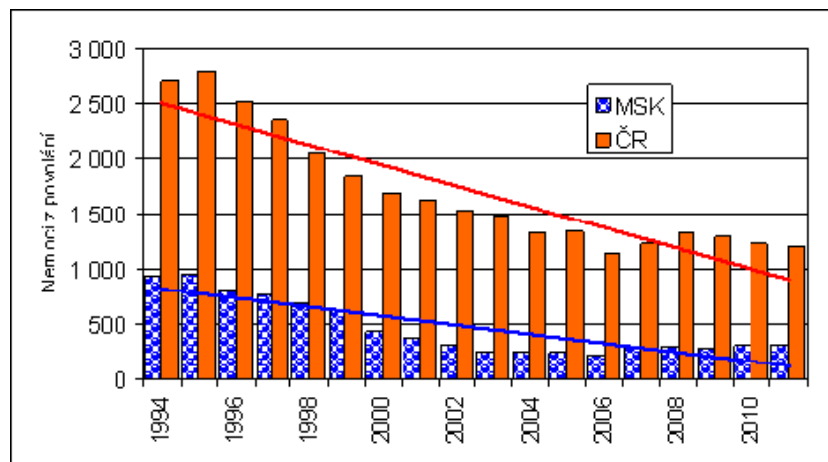

Zdroj: IS KaPr

A na závěr trochu statistiky - nemoci z povolání

Vývoj nemocí z povolání v ČR a MS kraji v letech 1994 až 2011

Počty nemocí z povolání v ČR a MS kraji

Rok	ČR	MSK	MSK v % ČR
1994	2 707	936	34,6
1995	2 806	954	34,0
1996	2 519	810	32,2
1997	2 350	766	32,6
1998	2 054	697	33,9
1999	1 845	628	34,0
2000	1 691	430	25,4
2001	1 627	390	24,0
2002	1 531	328	21,4
2003	1 486	262	17,6
2004	1 329	267	20,1
2005	1 340	246	18,4
2006	1 150	229	19,9
2007	1 228	298	23,0
2008	1 327	297	22,4
2009	1 296	289	22,3
2010	1 236	313	25,3
2011	1 210	326	26,9

Zdroj: SZÚ

„Má-li býti provedena dokonalá ochrana dělníků
proti živnostenským chorobám,
je především třeba, aby byly známy
všechny škodliviny zdraví
ve všech průmyslových podnicích a
ve všech oborech práce.“

Prof. MUDr. František Procházka, 1929